

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานที่การวิจัย พร้อมทั้งอภิปรายประเด็นที่น่าสังเกต และเสนอแนะแนวทางการวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๕.๑ ผลการวิจัย

คำว่า “อยาก” มีการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้าง และความหมายสอดคล้องตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ดังต่อไปนี้

๑. การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้าง

คำว่า “อยาก” มีรูปแบบการปรากฏทั้งหมด ๖ แบบได้แก่

๑. ปรากฏเป็นคำกริยาเดี่ยวในประโยค
๒. ปรากฏเป็นคำกริยาร่วมกับคำกริยาอีกตัวหนึ่ง
๓. ปรากฏเป็นคำขยายกริยา
๔. ปรากฏเป็นคำกริยา “อดอยาก”
๕. ปรากฏเป็นสำนวน
๖. ปรากฏเป็นคำนาม

จากรูปแบบการปรากฏข้างต้น สามารถจำแนกคำว่า “อยาก” ออกเป็นหมวดคำได้ทั้งหมด ๓ ประเภทได้แก่

๑. คำกริยา เมื่อปรากฏเป็นคำกริยาเดี่ยวในประโยค เป็นคำกริยาร่วมกับคำกริยาอีกตัวหนึ่ง และเป็นคำกริยา “อโคยยาก”

๒. คำขยายกริยา

๓. คำนาม

จากการปรากฏของเอกสารข้อมูลสมัยต่างๆ พบว่า คำว่า “อยาก” มีการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างโดย ในสมัยสุโขทัย - รัชกาลที่ ๓ พบการปรากฏของ “อยาก” เป็นคำกริยา จำนวน ๓๑ ตัวอย่าง ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๔ - รัชกาลที่ ๗ พบการปรากฏของคำกริยาน้อยลงเหลือเพียง ๑๘ ตัวอย่าง แต่พบการปรากฏเป็นคำขยายกริยามากขึ้นถึง ๓๖๕ ตัวอย่าง นอกจากนี้ยังพบรูปแบบการปรากฏใหม่คือคำนาม จำนวน ๒๒ ตัวอย่าง และในสมัยปัจจุบัน ไม่พบการปรากฏของ “อยาก” ที่เป็นคำกริยาในเอกสารข้อมูล พบแต่เพียง “อยาก” ที่เป็นคำขยายกริยาจำนวน ๑๐๑ ตัวอย่าง และ “ความอยาก” “ความอโคยยาก” ที่เป็นคำนาม จำนวน ๒๕ ตัวอย่าง

๒. การเปลี่ยนแปลงทางความหมาย

จากเอกสารข้อมูลพบคำว่า “อยาก” มีความหมายว่า “หิว กระจาย” และ “ไม่มีจะกิน” ในคำว่า “อโคยยาก” ในเอกสารข้อมูลสมัยสุโขทัย - รัชกาลที่ ๓ จำนวน ๓๑ ตัวอย่าง แต่พบในความหมายแสดงอรรถาณูเคราะห์ว่า “ต้องการ” เพียง ๕ ตัวอย่าง ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๔ - รัชกาลที่ ๗ พบการปรากฏของคำว่า “อยาก” ที่มีความหมายว่า “หิว กระจาย” และพบคำว่า “อโคยยาก” ที่มีความหมายว่า “ไม่มีจะกิน” ในจำนวนที่ลดลงเหลือเพียง ๑๘ ตัวอย่าง แต่คำว่า “อยาก” เริ่มปรากฏร่วมกับคำกริยาที่มีความหมายเป็นรูปธรรม และนามธรรม มีความหมายแสดงอรรถาณูเคราะห์ว่า “ต้องการ” ในจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นในสมัยรัชกาล ๔ - รัชกาลที่ ๗ จำนวนถึง ๓๖๕ ตัวอย่าง และเริ่มพบว่ามีการใช้ในความหมาย “ความอยาก” และ “ความอโคยยาก” จำนวน ๒๒ ตัวอย่าง และในสมัยปัจจุบัน ไม่ปรากฏคำว่า “อยาก” ในความหมายว่า “หิว กระจาย” หรือ “อโคยยาก” ในเอกสารข้อมูลเลย เหลือแต่เพียงคำว่า “อยาก” ในความหมายแสดงอรรถาณูเคราะห์ว่า “ต้องการ” จำนวน ๑๐๑ ตัวอย่าง และคำว่า “ความอยาก” และ “ความอโคยยาก” ในความหมายว่า “ความต้องการ” และ “ความอโคยยาก” จำนวน ๒๕ ตัวอย่าง

๓. ทิศทางการเปลี่ยนแปลง

จากผลการวิจัยพบว่า “อยาก” มีการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างและความหมายผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ โดยในช่วงแรก พบการปรากฏของ “อยาก” เป็นคำกริยา และคำขยายกริยา แต่พบว่าเป็นคำกริยา ที่มีความหมายว่า “หิว กระจาย, ไม่มีจะกิน” ในปริมาณที่มากกว่า ต่อมาในช่วงที่ ๒ คำว่า “อยาก” เริ่มมีการปรากฏร่วมกับคำกริยารูปธรรม และคำกริยานามธรรม โดยเปลี่ยนหน้าที่จากคำกริยาเป็นคำขยายกริยา มีความหมายแสดงอรรถาณูเคราะห์ว่า “ต้องการ” ในปริมาณที่มากขึ้น ในทางกลับกัน พบคำว่า “อยาก” ที่เป็นคำกริยา มีความหมายว่า “หิว กระจาย, อดอยาก” ในปริมาณที่ลดลง นอกจากนี้คำว่า “อยาก” ยังผ่านกระบวนการกลายเป็นคำนาม (Nominalization) พบปรากฏเป็นคำนามว่า “ความอยาก” และ “ความอดอยาก” เป็นครั้งแรก ต่อมาในเอกสารข้อมูลปัจจุบันพบเพียง “อยาก” ที่เป็นคำขยาย มีความหมายแสดงอรรถาณูเคราะห์ว่า “ต้องการ” และ “ความอยาก” และ “ความอดอยาก” เท่านั้น ไม่พบการปรากฏของ “อยาก” ที่เป็นคำกริยา ในเอกสารข้อมูลปัจจุบัน

จากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแสดงให้เห็นทิศทางการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “อยาก” ว่าเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงจากคำหลัก ซึ่งเป็นคำบอกเนื้อความ ได้แก่ คำกริยา ไปสู่คำไวยากรณ์ แต่คำว่า “อยาก” ยังอยู่ในช่วงกลางของการเปลี่ยนแปลงคือ เริ่มปรากฏร่วมกับคำกริยาอื่นๆ และเปลี่ยนหน้าที่ไปเป็นคำขยายเท่านั้น ยังไม่กลายเป็นคำไวยากรณ์โดยสมบูรณ์ และอาจกล่าวได้ว่า “อยาก” มีการเปลี่ยนแปลงในแบบค่อยเป็นค่อยไป และเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบทิศทางเดียว

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากผลสรุปข้างต้นที่ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านหน้าที่ และความหมายของ “อยาก” ผู้วิจัยพบว่าประเด็นที่น่าสนใจเพิ่มเติมดังนี้

ประการแรก ผู้วิจัยพบว่าประเภทของเอกสารมีผลกับการปรากฏของ “อยาก” เนื่องจาก “อยาก” มักพบใช้ในภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน กล่าวคือเมื่อมีการบันทึกเป็นภาษาเขียน หรือภาษา

ที่เป็นทางการ จะพบคำว่า “ประสงค์” หรือ “ต้องการ” แทน “อยาก” ดังนั้นเอกสารข้อมูลที่ผู้วิจัยเก็บในช่วงต้นตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงช่วงรัชกาลที่ ๓ ซึ่งเป็นเอกสารทางการจึงมี “อยาก” ปรากฏในข้อมูลน้อย และบางสมัยไม่ปรากฏในเอกสารข้อมูลเลย ดังเช่นในสมัยรัชกาลที่ ๒ เอกสารที่ได้รับการตีพิมพ์แล้ว และเป็นภาษาร้อยแก้วได้แก่ จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๒ จ.ศ.๑๑๗๑ – ๑๑๗๓ เล่ม ๑ – ๒ และประชุมหมายรับสั่ง ภาคที่ ๓ สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ก็ไม่ปรากฏ “อยาก”

ประการที่สอง ในด้านของการศึกษาเชิงประวัติ ผู้วิจัยพบว่า “อยาก” มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านหน้าที่ จากคำกริยา ต่อมาพบในบริบทมากขึ้นเป็น คำกริยา คำขยายกริยา และการแปลงเป็นคำนาม ส่วนในด้านความหมายเกิดการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจนจากความหมายว่า “หิว หรือ กระหาย” เปลี่ยนเป็นมีความหมายแสดงอารมณ์คร่ำครวญว่า “ต้องการ” ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า “อยาก” เริ่มปรากฏในบริบทที่มากขึ้น และมีความหมายเพิ่มมากขึ้นด้วย

ประการสุดท้าย ผู้วิจัยพบว่า คำว่า “อยาก” มีความหมายแสดงอนาคตกาล หรือสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น ดังนั้นรูปแบบการปรากฏของ “อยาก” มีผลกับความหมายได้แก่

- ๑) “อยาก” ปรากฏร่วมกับกริยากริธา “ให้” จะมีความหมายว่า “ประธานต้องการให้ผู้อื่นทำ”
- ๒) “อยาก” ปรากฏร่วมกับคำบ่งเวลา “จะ” มีความหมายเน้นการแสดงอนาคตกาล
- ๓) “อยาก” ปรากฏร่วมกับคำเชื่อม “แต่” มีความหมายบอกจำกัดขอบเขตของกริยาหลัก

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าประเด็นที่น่าสนใจที่สามารถนำไปศึกษาค้นคว้าต่อไป
ดังนี้

๑. การศึกษาคำพ้องความหมายของ “อยาก”

จากการศึกษาความหมายจากอักขรวิธานศัพท์ ผู้วิจัยพบว่า คำว่า “ใคร่” มีความหมายพ้องกับ “อยาก” และมีการใช้แทนกันในบางบริบท น่าสนใจนำไปศึกษาต่อว่า คำว่า “ใคร่” มีการใช้ทั้งทางด้านหน้าที่ และความหมายเหมือนหรือต่างกับ “อยาก” อย่างไร

๒. การศึกษาความสัมพันธ์ในเชิงประวัติของคำว่า “ใคร่, อยาก, ต้องการ, ประสงค์”

จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่ามีคำอื่นๆ เช่น “ใคร่ ต้องการ ประสงค์” ซึ่งน่าจะมี ความสัมพันธ์กับ “อยาก” และอาจทำให้เห็นการเปลี่ยนทั้งทางด้านหน้าที่ และความหมายของคำทั้ง สาม ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

๑. การศึกษาที่มาของ “อยาก” จากภาษาตระกูลไท

จากผลการศึกษาเรื่องทิศทางการเปลี่ยนแปลงของ “อยาก” พบว่า ในเอกสารข้อมูลสมัย สุโขทัย “อยาก” ปรากฏทั้งทำหน้าที่เป็นคำกริยา และคำขยายกริยา แต่จากเส้นการเปลี่ยนแปลง จุดเริ่มต้นเป็นคำหลักเพียงอย่างเดียว ดังนั้นจึงน่าจะมีการศึกษาภาษาตระกูลไทเพื่อทดสอบ สมมติฐานที่ว่า กระบวนการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่เริ่มจากคำหลักไปสู่คำไวพจน์นั้น “อยาก” มีการปรากฏเป็นคำกริยาและคำขยายกริยาในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน